

Radosław Botev
Tłumacz przysięgły języka niemieckiego
ul. Uznamska 10 m. 1
03-699 Warszawa

130628-00779

SEKRETARIAT
Departamentu Strategii i Deregulacji
wpłynęło dnia ...2013-07-01
L.dz. ...DSD-454-1121632
Warszawa, dnia 24 czerwca 2013 r.

Minister Sprawiedliwości Kancelaria Główna
Marek Biernacki Wpłynęło do sekr. W.P.P.
Al. Ujazdowskie 11 Biura Ministra
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do upublicznionego przez resort projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (projekt z dnia 18.06.2013 r.) przedstawiam swoją opinię w zakresie, w jakim projekt ten przewiduje zmianę ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2004 nr 273 poz. 2702).

Projektodawca proponuje obniżenie wymaganego dotychczas poziomu wykształcenia z ukończonych studiów magisterskich do wykształcenia średniego, argumentując, iż „tłumacz nie musi dokonywać naukowych analiz”. Założenie takie jest z gruntu błędne i opiera się na niesłusznym przeświadczeniu, iż praca tłumacza polega jedynie na czysto technicznej czynności zastąpienia słów i struktur gramatycznych języka źródłowego słowami i strukturami języka docelowego.

W rzeczywistości dla wykonania poprawnego przekładu nie wystarczy sama tylko znajomość słów i struktur gramatycznych – nader często niezbędne jest także przeprowadzenie analizy tzw. „tekstów paralelnych” w języku docelowym, tj. istniejących już tekstów o zbliżonej tematyce i funkcji, w celu ustalenia typowego dla nich stylu oraz ich typowej frazeologii i terminologii, które tłumacz stara się następnie zastosować w dokonywanym przez siebie przekładzie. W procesie tym tłumacz napotyka na szereg trudności związanych z różnicami w realiach dwóch odmiennych obszarów językowych – przykładowo w przypadku tekstów prawniczych tłumacz często boryka się z problemem występowania specyficznych dla danego kraju instytucji prawnych, niewystępujących w kraju, w którym używany jest język docelowy. Dla dokonania poprawnego przekładu konieczna jest wówczas analiza pozycji określonej instytucji w danym systemie prawa i na tej podstawie samodzielne odnalezienie najlepszego ekwiwalentu w języku docelowym w danym kontekście.

W tym celu niezbędna jest umiejętność samodzielnego poszukiwania informacji, dokonywania ich selekcji, poddawania odnalezionych treści krytyce, przetwarzania ich i wyciągania wniosków. W obecnym systemie edukacji w Polsce ukończenie samej tylko szkoły średniej nie zapewnia takich umiejętności. W procesie kształcenia średniego uzyskuje się jedynie pewien zasób „kanonicznej” wiedzy, podanej na tacy, narzuconej przez autorytet nauczyciela. Szkoła średnia nie zachęca do samodzielnego poszukiwań, badań i rozwiązywania problemów.

Obniżenie wymogów stawianych kandydatom na tłumacza przysięgłego do samego tylko wykształcenia średniego, którym legitymuje się dziś w zasadzie każdy, kto mógłby być potencjalnie zainteresowany wykonywaniem tego zawodu, sprawi, że jedynym sposobem,

w jaki państwo weryfikuje kandydatów, będzie egzamin przeprowadzany przez Państwową Komisję Egzaminacyjną. Tymczasem wspomnianych wyżej umiejętności, niezbędnych w pracy tłumacza, nie tylko nie sposób zweryfikować na samym tylko egzaminie, ale też paradoksalnie egzamin ten skonstruowany jest w taki sposób, że wręcz uniemożliwia nawet zaprezentowanie tych umiejętności: zgodnie bowiem z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia egzaminu na tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2005 nr 15 poz. 129) „w czasie egzaminu niedozwolone jest korzystanie przez egzaminowanego z materiałów pomocniczych (...)”. W tym stanie rzeczy weryfikacja niezbędnych w pracy tłumacza umiejętności poszukiwania, wyboru i korzystania ze źródeł, może nastąpić jedynie przez wymóg uzyskania wykształcenia wyższego.

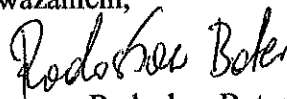
Nadto należy mieć na uwadze rolę tłumacza przysięgłego jako gwaranta podstawowych wartości w demokratycznym państwie prawa, takich jak w szczególności bezpieczeństwo obrotu gospodarczego czy prawo do sądu. Na podstawie tłumaczeń dokonywanych przez tłumacza przysięgłego wydawane są bowiem wyroki sądowe, dokonywane są wpisy w księgach wieczystych czy krajowym rejestrze sądowym, wydawane są decyzje administracyjne. Powierzenie tak odpowiedzialnego zadania – zgodnie z przyjętymi założeniami deregulacji – osobom nadmiernie młodym, bez doświadczenia życiowego, którym może jeszcze brakować odpowiedzialności lub umiejętności prawidłowego rozeznania wagi swojej roli (co z kolei może skutkować niedochoowaniem przez te osoby należytej staranności przy wykonywaniu obowiązków) rodzi poważne obawy o bezpieczeństwo prawne obywateli, a tym samym może podważyć zaufanie obywateli do państwa.

Deregulacja w omawianym zakresie doprowadzi także do kuriozalnej sytuacji, w której strona postępowania sądowego lub administracyjnego dysponuje szeregiem instrumentów umożliwiających ochronę jej praw przez np. podważenie opinii biegłego, któremu państwo stawia wysokie wymagania w zakresie wykształcenia i doświadczenia, podczas gdy ta sama strona – nie znając języka – pozbawiona jest realnej możliwości podważenia poprawności tłumaczenia wykonanego przez osobę, która po proponowanej nowelizacji nie będzie poddawana przez państwo w zasadzie żadnej miarodajnej weryfikacji.

W odniesieniu do pozostałych proponowanych zmian w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego, należy wskazać, iż – chociaż są one skądinąd słuszne – to jednak dotyczą one osób, które uprawnienia tłumacza przysięgłego już uzyskały, a przez to nie spełniają podstawowego celu projektu, jakim jest ułatwienie dostępu do zawodu.

W tym stanie rzeczy wnoszę o wycofanie się z przedstawionego projektu w zakresie, w jakim przewiduje on nowelizację ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, oraz ewentualne dalsze procedowanie niekwestionowanych przeze mnie zmian w osobnym projekcie.

Z poważaniem,

Radosław Botev

**ZGŁOSZENIE
ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH***

**Projekt ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów
(projekt z dnia 18 czerwca 2013 r.)**

(tytuł projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia - zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów albo ministrów)

A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM

1. ~~Nazwa~~/imię i nazwisko**

Radosław Botew

2. Adres siedziby/adres miejsca zamieszkania**

3. Adres do korespondencji i adres e-mail

**B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMIONEGO W CZĘŚCI
A W PRACACH NAD PROJEKTEM**

Lp.	Imię i nazwisko	Adres
1		
2		
3		
4		
5		

**C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO
PRZEDMIOTEM OCHRONY**

Postuluję:

1. rezygnację z nowelizacji ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2004 nr 273 poz. 2702) w zakresie, w jakim projekt przewiduje obniżenie wymaganego poziomu wykształcenia kandydatów ze studiów wyższych do wykształcenia średniego.
2. wyłączenie pozostałych zapisów dotyczących nowelizacji ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2004 nr 273 poz. 2702) do osobnego projektu legislacyjnego.

Interes będący przedmiotem ochrony:

- a) bezpieczeństwo prawne obywateli, pewność obrotu gospodarczego, prawo do rzetelnego postępowania przed organami władzy publicznej
- b) ochrona interesów grupy zawodowej tłumaczy przysięgłych

R. Botew

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY		
1	pismo do Ministra Sprawiedliwości zawierające szczegółowe uwagi do projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów wraz z ich uzasadnieniem	
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych** zgłoszenia dokonane dnia (podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)		
F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE		
Imię i nazwisko	Data	Podpis
RADOŚLAW BOTEV	24 czerwca 2013 r.	<i>Radosław Botew</i>
G. KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE FAŁSZYWYCH ZEZNAN		
Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia		<i>Radosław Botew</i> (podpis)

* Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa - treść: "- Zgłoszenie zmiany danych" skreśla się.

** Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie:

1. Jeżeli zgłoszenie ma na celu uwzględnienie zmian zaistniałych po dacie wniesienia urzędowego formularza zgłoszenia (art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.) lub uzupełnienie braków formalnych poprzedniego zgłoszenia (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2011 r. w sprawie zgłaszania zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych oraz projektami założeń projektów ustaw Dz. U. Nr ..., poz. ...) w nowym urzędowym formularzu zgłoszenia należy wypełnić wszystkie rubryki, powtarzając również dane, które zachowały swoją aktualność.
2. Część B formularza wypełnia się w przypadku zgłoszenia dotyczącego jednostki organizacyjnej oraz w sytuacji, gdy osoba fizyczna, która zgłasza zainteresowanie pracami nad projektem założeń projektu ustawy lub projektem aktu normatywnego, nie będzie uczestniczyła osobiście w tych pracach.
3. W części D formularza, stosownie do okoliczności, uwzględnia się dokumenty, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, a także pełnomocnictwa do wniesienia zgłoszenia lub do reprezentowania podmiotu w pracach nad projektem aktu normatywnego lub projektu założeń projektu ustawy.
4. Część E formularza wypełnia się w przypadku uzupełnienia braków formalnych lub zmiany danych dotyczących wniesionego zgłoszenia.

16/08/KC